Rózsák Temesvárnak

Aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet! — tartja a mondás. Ez jutott eszünkbe először, amikor a Magyar—Román Baráti Társaság akciójáról hallottunk. Tegnap Szöregen 25 ezer tő rózsát pakoltak kamionba, majd szállítottak Temesvárra. Csak bízhatunk benne, hogy pogromok helyett inkább a virágokat ápolják ezután a határon túl. A Szöregi Virág és Dísznövény Áfész által felajánlott rózsatöveket a Tisza Volán kamionja viszi Romániába. Ők azzal járultak hozzá az akcióhoz, hogy jelképesen, száz forintért adták a járművet.

IBUSZ-légitársaság

Danube Air néven 7 millió forintos alaptőkével saját légitársaságot alapított az IBUSZ Rt. az osztrák Viennair Polsterer Jet és a Repülőgépes Szolgálat közreműködésével.

Az osztrák—magyar együttműködés eredményeként létrehozott cég székhelye Budaörs. A társaság 6-14 személyes JET-gépeket, a belföldi repülőterek elérésére alkalmas kis utasszállító repülőgépeket és amerikai gyártmányú helikoptereket tud ügyfelei rendelkezésére bocsátani. A Danube Air gépei a nagy utasszállító gépektől eltérően rendkívüli légi mobilitást biztosítanak Európán belül, de kívánságra akár azon túl is.

Az osztrák partner számítógépe a rendelés felvétele után két perccel vissza tudja igazolni a rendelkezésre álló gép adatain és az útvonalon kívül a légifuvar árát is. A megrendelt repülőgép a rendeléstől számított egy órán belül már igénybe is vehető.

Az IBUSZ a Budapest V., Vörösmarty tér 5. szám alatti Légiforgalmi Irodájában és a Ferihegy I. IBUSZ-kirendeltségén vesz fel rendelést helikopteres vagy repülőgépes városnézésekre, belföldi vagy külföldi kirándulásokra, illetve üzleti utakra Európa bármely országába, vagy a tengerentúlra.

Vántus István szerzői estje

A mai magyar zene hetét megnyitó hétfő esti esemény voltaképpen nem is szerzői est volt, hanem több is, kevesebb is annál. Emlékezés a megtett út egyes szakaszaira, vallomás elődökről, művészetről, magyarságról, és mindez anekdotákkal fűszerezve, de legfőképpen zenével — nem életmű-keresztmetszetet reprezentáló, sorrendbe szedett szemelvényekkel, hanem a lehetőségek nyújtotta, de nagyon is jellemző darabokkal.

A házigazda ezúttal *Kocsár Miklós* volt, a barát és pályatárs, a beszélgetés rokonszenvesen fésületlen, olykor éppenséggel kettős szálon futva „politonális" volt, és mi, hallgatók felváltva érezhettük magunkat szellemesen fordulatos társalgás, mélyen szántó fejtegetések és megindító zenei élmények tanúinak. Ebben az atmoszférában elmélyült a muzsika hatása. A Rézfúvósötös (*Banhegyi László, Pintér Attila, Kálmán János, Sasvári Csaba* és *Nagy Zsolt* előadásában) sajátos hangszerkezelésről vallott. Vántus nem kacsint a könnyűzene felé, nem él a bevált hangzatfelbontások, dupla-, triplanyelves ritmusok „feldobós" eszköztárával, hanem énekelni tanítja a hangszereket, az ő megbízásából melankóliáról, csakazértis indulatokról, vívódásokról és csendről dalolnak.

A régi termésből — majd' 30 esztendő előttről — való a Szvit szólóhegedűre, *Szecsődi Ferenc* kotta nélküli játékát nem a memóriateljesítmény oldaláról értékeltük, hanem azért, mert az a nyelvezet annyira a sajátja, hogy gesztusai, mozgásrendje az ő előadásában végtelenül természetessé váltak. Szecsődi állandó műsorszáma ez a darab itthon és külföldön, és bár a szerző még nem tekinti egyénisége maradéktalan lenyomatának, a sikeres fogadtatás egy kitűnő opusznak szól. Weöres Sándor sugárzó egyénisége közvetlen ismeretség keretében adott ihletet. A Kuli című dal alapjául szolgáló verset Vántus olyan zengő hangon, helyénvaló artikulációval és kitűnő dramaturgiai érzékkel adta elő, hogy operáinak ismerői ismét leszögezhették magukban: olyan komponista ő, akire a világ temérdek jelensége közül alighanem az emberi akcióban rejlő ritmus, lendület és az énekből sugárzó élménysokszorozó erő hat a legnagyobb intenzitással. (Most nem ír, nem is tervez operát. Nincs rá igény — mondja. Valóban így lenne?) A dalt *Sinkó György* — az Aranykoporsó egyik sikerre vivője — énekelte gyönyörű hangon, *Bódás Péter* kísérte feszes ritmusokkal.

A Naenia felkiáltásai és lehorgadásai, a kistercek állandó jelenléte, a panaszolkodván lehajló kromatika magyar és időtlen európai gyászhangokat idéznek. A Gemma a műhely kisszámú, gyors zenei közül val. Antik cím, középtenger-vidéki piac hangulata a maga tarantellás, iramos lejtésével — mégis nosztalgikus, fátyolba burkolt kép egy korból, melyben az ember még egyetértésben élt önmagával és világával.

Vántus Istvánt gyermekkora óta izgatja a titok: hogyan találták meg a legnagyobb komponisták a zenei hangok tökéletes összeszervezésének a módját. Vallomása szerint 50 éves korára jutott el a megfejtésig, a zene és világ kapcsolatának felismeréséig, és Hommage a J. S. Bach című műve az új ismeretek birtokában született. Magam másodízben hallottam a darabot, s ami először furcsának, olykor szinte bántónak tűnt benne, hétfőn este a helyére került, és emlékezetes élménnyé vált. A darab értő, beavatott szólistája *Sin Katalin* volt, a zenekari megvalósítás (miként a Naenia és a Gemma esetében is) a *Weninger Richárd* vezette Weiner kamarazenekar érdeme. Azé az együttesé, amely szinte házi szerzőjeként tisztelheti Vántus Istvánt, és Szecsődin kívül a legmeggyőzőbben sajátította el idiómáit.

Hétfőn este a videóklipek, horrorok krimik, politikai gusztustalanságok világából Vántusékhoz átlépve, egy időre kultúrembernek éreztem magam.

Meszlényi László

Túl a Fenn a csúcson

Új film

Apa elhagyta a családot; feleségét és aprócska fiát, aki nem is emlékezett rá. A feleség apja fiaként nevelte a fiút, így ragaszkodik is hozzá, az apáról pedig mindenféle meséket bead, hogy a valódi apa gyűlöletessé váljon. Az apa (Sylvester Stallone) kamionsofőr és természetesen, hogy megható izomzatát is csillogtathassa, remekül szkanderozik.

És akkor „beáll a fordulat". Az anya életveszélyes szívbetegséggel kórházban fekszik, s megkéri az apát, hogy próbálja rendezni az ügyet fiával és apósával. Az apa próbálkozik, a fiú ellenszenve lassan felenged, az após pedig — aki mellesleg milliomos — igyekszik eltávolítani Stallonet, így alkalom nyílik egy kis bunyóra. Az anya meghal. Egy kis csetepaté után Stallone elindul, hogy megnyerje a szkander-világbajnokságot, ahol „némi" pénzt és egy új kamiont nyerhet, és ami a mi szívünket is melengetheti, az izzadságcseppek áttetsző gömbjeiből építkező erkölcsi győzelem. Nyer az apa, és nyer az izomzat.

Mi pedig nyertünk egy helyenként izgalmas, helyenként hatványozottan unalmas, helyenként „semmilyen" produkciót, melyet a film elején Túl a csúcson, a plakátokon Fenn a csúcson címen azonosíthatnak. Különösebb sikerre ezúttal Stallone nemigen számíthat. Bár általában — ahogyan ez nálunk lenni szokott — a kritikai minősítés és a film látogatottsága egymással fordított arányosságban áll. De erőltessük csak magunkat efféle fejtörőkkel.

P. Sz.

Független Színpad

(Mind el.)

„Tegnapelőtt utoljára gördült le a függöny" — írhatnám, ha volna függöny a *Független Színpad Rómeó és Júlia* előadásában. A szobaszínházban azonban nemcsak a díszlet, a kellékek jelentős része, de a függöny is hiányzik. Így hát a Shakespeare-darabokból ismert szerzői utasítások közül csak egy másikat idézhetünk: *(Mind el.)* A darab végét jelzi mindenkor ez a két szó. S valóban: a Színpad életének *első darabja* ért véget, kettős értelemben.

A Szegedi Nemzeti Színházból kilépett színészek társulata a megalakulás óta nagy utat járt be. Végigjátszották Szeged középiskoláit, a környező városokat, Makót, Szentest, Csongrádot, Hódmezővásárhelyt; megfordultak Békéscsabán, és kirobbanó sikerrel vendégszerepeltek a fővárosban. A Színművészeti Főiskolán és az Almásy téri szabadidőközpontban a szakma és a kritika vezető személyiségei fogadták elragadtatással produkciójukat. A siker nyomán rengeteg meghívást kaptak az ország legkülönbözőbb részeibe, Sopronba, Székesfehérvárra. A művelődési házakban pénzért játszottak, az iskolákban ingyen, és csaknem mindenhová visszahívták őket. Mindez azonban kevésnek bizonyult, hogy a közösség méltónak találtassék a Soros-alapítvány támogatására. Pedig a bírálók között Ascher Tamás is támogatta őket...

Közben itt, Szegeden kinevezték az új főrendezőt. A Független Színpad tagjait levélben szólította föl a színház: költözzenek ki lalásaikból. Kérésükre a tanács március 31-éig hosszabbította meg a bérletet, hogy meg tudják tartani a városban és a környéken lekötött előadásaikat. Egyébként senki nem tartóztatta őket. Sem játszóhelyet, sem lakást nem ígértek nekik.

Így április 1-jétől átteszik székhelyüket Budapestre. Ott a lakás jelenti a legnagyobb problémát. Két embernek még egyáltalán nincs födél a feje fölött, s a többiek is jórészt személyes kapcsolataik révén, barátok, ismerősök üres lakásaiban húzták meg magukat.

A pesti siker és a *Reform* című lap cikke nyomán jelentkezett a *Vörösmarty Művelődési Ház*, hogy a Színpadnak otthont adna. Itt rendszeresen próbálhatnak, előadásokat tarthatnak. S a próbák nyomban kezdődnek is: *Madách Tragédiáját* viszik színre. Bemutató: május 15-én — a *Katona József Színházban*. A Katona párizsi vendégjátéka idején 12 előadást tartanak ott, 6 Tragédiát és 6 Rómeó és Júliát. *„Nagyon megtisztelő, hogy ebben az épületben játszhatunk"* — mondja *Kovács Kristóf*.

A Tragédiát természetesen *Ruszt József* rendezi, akitől a szereposztás felől is érdeklődtünk. *„Senki nem szerződött hozzánk, és nem is megy el senki. A Tragédia számtalan szerepét is saját erőből oldjuk meg. Egy-egy színész természetesen több szerepet is fog játszani."*

Lucifer — *Kalocsay Miklós*, Éva — *Kolti Helga*. Ádámot többen játsszák. A paradicsomi színekben *Kaszás Géza*, a történelmi és a jövőről szóló jelenetekben pedig mindig más. Kivéve egyet, Dantont. A párizsi színben a paradicsomi Ádám, Kaszás Géza jelenik meg. *„Ezzel meg is mondtam, miről fog szólni az előadás; természetesen a forradalomról. Lehet, hogy én magam is játszani fogok benne, talán én leszek az Úr. Ez azonban csupán szarkazmus és szakmai szükség"* — mondja Ruszt nevetve.

Tervezik még a *Csiksomlyói passió* eredetijének bemutatását *„Passió magyar versekben"* címmel. Ez a változat némileg eltér attól, amelyet *Kerényi Imre* vitt színre a Nemzetiben. Április 9-én a *Radnóti Színházban* lépnek föl. A mai magyar drámákat bemutató sorozatban *Szőcs Géza Rómeó és Júlia-persziflázsát* olvassák föl. *„Igen nagy vélünk, a szolidaritás, új étosz alakult ki."*

A nyárra is több meghívásuk van. Többek között *Zsámbékra* és *Boglárlellére*, ahol eddig a kaposvári társulat lépett föl. Több előadást tartanak a Dunakanyar városaiban külföldi egyetemistáknak. A *Szegedi Szabadtéri Játékokon* Ruszt József rendezésében kerül színre *Sütő András: A szuzai menyegző* című darabja. A főbb szerepeket a nemzeti színházbeli ősbemutató színészei játsszák, de föllépnek benne a Független Színpad tagjai és a Szegedi Nemzeti Színház művészei is.

A Független Színpad megalakulása és láthatóan életképes működése után több színházi vezető úgy fogalmazott: nagyon örvendetes, hogy az ország egy új, az intézményes kötöttségektől nagymértékben független színházzal gyarapodott. Az alakulás s az első bemutató Szegedhez kötődik. A további tevékenység kevéssé...

Márok Tamás

Integetünk

Már megint *integetünk.*

Ilyen lelkiállapotban képzelem a parton maradókat, amikor a hajó elindul, fedélzetén a rokonainkkal. Nyomás a szívtájékon (szomatikus tünet); minden elválást, szakítást, szakadást is jelent. És nélkülözést. *Ez önző érzeményt apró szégyenpírral rögtön feledtetnénk, hiszen: féltjük őket! A tenger rengeteg és kíméletlen; öntörvényű. Csak viharba ne kerüljön a hajó! De a tenger szép is. Mit szép! — lenyűgöző, ellenállhatatlanul vonzó, csodálatos*

Hajózni pedig szükséges.

Így hát az önző fájdalommal és féltéssel összegabalyodik a még önzőbb irigység. Hiszen ők ott, a fedélzeten, meglátják, meghallják, megérzik, megértik mindazt, amit mi itt a parton soha! Csodákban lesz részük.

Lobogtatjuk a zsebkendőket, lanyhuló mozdulatokkal, lassan csituló érzelmekkel, kiáltunk még valamit az utazók után, egy utolsó mozdulatot, amit elnyel a vízmoraj.

Egy perc, s integetős magányunkból visszatérünk, észrevesszük a parti zajt, az értelmetlen hangyabolynyüzsgést. Zavartan elrejtjük integetős zsebkendőnket, tétován oldalt lépünk. Majd elfordulva a távolodó hajót ringató tengertől, beleveszünk a hangyabolyba. Mi ittmaradtunk.

Ezen a sivó homokon nem lehet egy korty tenger sem...

Nemcsak a föld, a lelkünk is kiszárad. **(se)**

Természetfotósok szövetsége — Szegeden

Megalakult — szegedi központtal — a Magyar Természetfotósok Szövetsége. Célja olyan közösség létrehozása, amely a fotóművészet sajátos eszközeivel járul hozzá a hazai természet- és környezetvédelem eredményesebb munkájához, és elősegíti a természet- és környezetvédelem kérdései iránt fogékony emberek szemlélet- és ízlésformálását.

A szövetség azokat a hivatásos és nem hivatásos alkotókat várja tagjai sorába, akik a természetfotózást magas színvonalon — és szigorú etikai, szakmai elvárásoknak megfelelően — művelik. A fotósok részt vehetnek hazai és nemzetközi pályázatokon, s maga a szövetség is könyvek, különböző kiadványok, valamint pályázatok létrehozására törekszik.

Ki-ki érdeklődése szerint vehet részt a különböző szakosztályok munkájában, aszerint; a tájat, a környezetvédelmet, a makrovilágot választja témájául, a növényeket, a madarakat, avagy az egyéb vadon élő állatokat.

Milyen feltételei vannak, hogy valaki taggá váljék? El kell fogadnia az alapszabályt, belépési nyilatkozatot kell tennie, szükség van két rendes tag ajánlására, valamint arra, hogy harminc bemutatott fotóját a tagok jónak minősítsék.

S mitévők legyenek a fiatal, kezdő természetfotósok, akiknek nincs még jelentős szakmai múltjuk, és nem vették föl őket a tagok közé? Ők is részt vehetnek a szövetség munkájában, ha elfogadják az alapszabályt, és a közös célkitűzéseket, így biztosítja a szakmai közösség további fejlődésüket.

A szövetség szándéka egyébként, hogy majdani bevételeik egyik hányadát a hazai természetvédelem támogatására használja föl.

Az érdeklődők a következő címen jelentkezhetnek: Magyar Természetfotósok Szövetsége, 6701 Szeged, Pf. 708

Indul a személyhajózási idény

A Mahart értesíti az utazóközönséget, hogy március 31-én, szombaton megindítja menetrend szerinti hajójáratait a Dunakanyarba. A hajók az előszezoni menetrendnek megfelelően közlekednek. A közkedvelt budapesti sétahajók is március 31-ével kezdik a hajózási idényt.

Éneklő Ifjúság

Az Éneklő Ifjúság kórushangverseny-sorozat következő koncertje ma délután 3 órakor kezdődik a 624. Sz. Ipari Szakmunkásképző Iskola aulájában. Közreműködik a Rózsa Ferenc Gimnázium vegyes kara (vezényel Martonné Szécsi Éva), a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakmunkásképző kamarakórusa (Juray Miklósné), a 624. sz. Ipari Szakmunkásképző női kara (Burkovics Ferenc), a Kőrössy József Szakközépiskola leánykara (Koczka Ferenc), a Deák Ferenc Gimnázium kamarakórusa (Beslin Anita), a Radnóti Gimnázium vegyes kara (Erki Kornélia), a szentesi Horváth Mihály Gimnázium énekkara (Majtényi András), a makói József Attila Gimnázium vegyes kara (Simicsné Kocsis Katalin). A délután 5 órakor ugyanitt kezdődő hangverseny közreműködői: a JATE Ságvári Gyakorló Gimnázium Mozart Kamarakórusa (Illés Mihály), a Ságvári Gyakorló kamarakórusa (Illés Mihály), a Ságvári Gyakorló vegyes kara (Illés Mihály), a Széchenyi Gimnázium énekkara (Hofszang Józsefné), a Tömörkény Gimnázium leánykara (Rozgonyi Éva), a Tömörkény Zeneművészeti Szakközépiskola vegyes kara (Ordasi Péter)